

MILBIK JÓZSEF

Metamorfózis

A fakó út a hegyre tart, magasra, bodrosan gomolygó, fényes felhők közé. Kövét, emberemlékezet óta, jámbor vándorok szóltanul rótt léptei morzsolják porrá, amint most épp csúf kis szöszös hernyók araszolják.

Oldalán szépen művelt gyümölcsös. Gondozott virágos udvar választja el az úttól, benne sok mással pazar rózsafák.

Az ösvény melletti diófa húsében kovácsoltvas kerti garnitúra. Korosodó hölgy ül a párnázott széken, fej-biccentgetve finoman dudorászik, fülén hallgató, valami zene szól az ölébe ejtett laptopról, melynek tükröződő monitorán pózolgatva méregeti magát. Riadalom nélkül néz fel az érkezőkre, barátságos mosolyt ejt, ápolt kezével a repkény befutotta parkon át az épület irányába mutatva invitál.

Az erdészlakszerű villa falán borostyán, oromzata mívesen faragott fenyő. A vadszőlő árnyékolta terasz grádicsán zsemleszínű vizsla, középuitt a kanapékon s körül az oszlopoknak, párkányoknak dőlve a szokásos délutáni beszélgetésre gyűlt népes társaság. A disputa régi rend szerint zajlik: a vendéglátó rövid elmélkedése után vitát kerülve, óramutatóval szembememet körbejár a szó, nem föltétlen követve tartalmi kontinuitást.

– Minden emberre vár a sorsdöntő eszmélés: földi élete időben, térben véges. Ez óhatatlanul igencsak tévelyegős identitáskeresést indukál.

– A rohanó időben tágul a tér, szélesedik a horizont. Viszont fény nem vakíthat, láрма nem tehet süketté, hamis káprázat önzővé-álnokká, siettünkben sem gázolhatunk keresztül útszél- len kuporgó kolduson, kinek könnyeszár az, csavisznya lőrétől folyton homályló szeme messzi téridőbe réved: végtelen a múlt, a jövő, csupán a jelen mérhető – gyors pillantás, kész!

– Véltető, e relációban a *koldus* gyűjtőfogalom, bármiben ínséget szenvedőkre, kiszolgáltatottságban lévőkre vonatkozhat. Gondolom, a *csavisznya lőre* hasonlatosan.

- Egy régi helyzet (sokat és szkeptikusan emlegetett) utolsó óráját mindig követi egy új helyzet (bármire megnyerhető) első perce. A köztük feszülő gondolatfonál a távlatot teremtő parányi alkotó-jelen = tevékenységet generáló tevékeny pillanat. Tehát a saját szubjektív fizikai valóját tekintve mozdulatlan szellemi szféra hozza ismét mozgásba a saját objektív fizikai valóját tekintve lassuló anyagi dimenziót. Ezen új lendület vektor-determináltsága nem véletlen- vagy ötletszerű, többnyire lelki-lelkület gyökerű.
- Az ajándékba kapott élet teremtését én kell, befejezzem, az-az halálra érlelnem.
- Az élet kiteljesedése mennyire beteljesülés?
- Ecce homo! Amit akar, vagy amire szüksége van, teremt magának. Bármit, istent is...
- Ilyen a világ. A szükségesség persze tág s relatív fogalom, arról nem szólva, manapság több s több ember saját maga lesz önön istene.
- Pedig ez még magaslat. Rosszabb esetben valami ócska, bővli árucikk előtt hajlong, szellemül, révedez. A pult az oltár, a pénztárgép a persely, de ki-mi a bemutatott áldozat, honnan hová emel, van-e ott bűn, alázat, bocsánat, szeretet?
- Ja. Múltkor egy sima tükrű tó szélén a nyugvó napnak háttal álló fiúk hevesen maguk elé fröcskölték a vizet. Szóltam: - *Miért veritek fel? Mit csináltok?* Értetlenül fordultak hozzám: -*Szivárványt. Mi ebben a képtelen?*
- Nyilván úgy komplett en bloc. Tobzódás teremtene égi hidat? Na! Már semmi sem tabu?!
- Feslik a burok, nyílik az ég, táru a kusza útvesztőkkel teli, nagybetűs élet. Néma csörgéssel béklyók, bilincsek hullnak porba: végre itt a hön várt szabadság. Bárki, ki eszmél, kérdi: tényleg szabad vagyok, és boldogabb? Ki tudná bár? Aztán rájön, boldogsága feltétele teremtett önmagára találni. Majdan megérti, az élet olyan hajóutazás, melyen a végtelen tengerre kifutva találsz meg a sziklarepedésből fakadó forrást s olyan kapcsolatot, ahogy méh szereti a mézet.

– Weöres Sándor sorai jutnak eszembe: *Alattad a föld. Fölöt-
ted az ég. Benned a létra.*

– Szép. Am ez eddig csupa emberi ív, még csak el se rugasz-
kodtunk a transzcendencia tájára. Mielőtt tennénk, tartsunk kis
pihenőt. Kérlek, parancsoljatok... – mutat a házigazda a bő-
séggel terített asztal felé, rajta friss gyümölcsök, sütemények
relikvia majolikátálon, párás palackokban könnyű szörpök,
pinchideg borok.

Ekképp telnek a délutánok tán öröktől örökké, legalábbis
amint jó érzésű vágyak szeretnék. Közben leperegnek, sárba
kesernyednek a színes falevelek, csatakos árral óceán felé zu-
bog a szikrázó hó, ismét zöldül a fű, kéklík az ég, végeláthatat-
lan térben gurul tova az évkerék. Néha úgy tetszik, gyorsul,
máskor lassul, s olykor beimbolyog feslő abroncsa...

A rég elhagyott kert szélén kócos bozottá vadult rózsafák. Már
pirosodóban a félérett bogyók, s gyöngén illatoz néhány meg-
késett virág. Egyikükön fehér lepke nyaldos ragacsos nektárt.
Váratlanul magasba hág, és társával a szomszédos út fölött a
nyárvégi napsütésben szerelmes táncot jár. Le-fel libbenve kö-
röznek... De jaj, éles csikorgás hallik: a bolondosan kergetőző
önfeledt lepkék a szélvédőn ütődve az ég felé dobódnak, s
mint szállingózó hópihék földre hullnak az autó mögött.

A metáلكék sportkocsi után kavargó légörvény két alélt testet
dobál. Halott virágszirmokként csapódnak ide-oda. Míg egy-
szer csak, akár rossz álomból, eszmélni kezdenek. Törött szár-
nyaikkal sután verdesve erőre kapnak, az ég felé vágva a lebu-
kó nap utolsó sugarának aranyló köntösébe bújva ellejtik fél-
beszakadt táncuk'. Majd búcsút intve a nászuk bölcsőjét ringa-
tó csipkebokornak, mind fennebb-fennebb szállnak, messze-
messze a kék derengés bíbor fénye felé, hol az erdőben friss
vizű patak csobog, víg madárdal szól zöldellő ágakon, s buja
szövevényében nincs se út, se útvesztő.

A gázpedált – korához képest kínosan jólöltözött – fiú tapossa.
Közben gátlástalanul feltűri a mellette ülő szoknyáját, ápolt uj-
jaival szorongatja-simogatja annak bársonyos tapintású comb-

ját, néha közelebb hajol, és a kiégettek szenvtelenségével
hosszan szájon csókolja a flegmán rágógumizó lányt, szeme
sarkából a dzsumbujjá vált tájéakra sandít – az abból semmit se
látó tekintete csupa cinikus gúny, indulat, értetlen megvetés.
Az autó az ősidők óta a hegyre tartó úton száguld. Melyen ott
a tetőt rejtő bodor felhők, amik, beléjük lépve, hűvös, nyirkos
ködök.

Apokrif

Szellő borzol tükörképet,
Rezdületlen nap és éj.
Szakítás múlttal-jövővel:
Fény az árnyal szembe néz.

Őszi vázlat

Vonat robog ködös tájon.
Ablakán benn dús pára,
Künn vízcsepp húzta kriksz-kraksz.
Amott távol
Színes fák köré fátylat leng
Az idő, a tér, a csend.

Amott nyár volt.
Hamu-kék égen bíbor fény
És kócsag-fehér emlék.

Háló

Hullatlan levél reszket
S rongyos szövevény.
A pók elbújt? elszállt? Vagy...